

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Austeridade e precariedade na era da globalización		Código	615525002	
Titulación	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria				
Descriptorios					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinación	Rodríguez Barcón, Alberto		Correo electrónico	alberto.barcon	
Profesorado	Rodríguez Barcón, Alberto		Correo electrónico	alberto.barcon	
Web					
Descrición xeral	No marco do Mestrado en Política Social, esta asignatura representa unha reflexión crítica sobre a evolución do capitalismo. Iso implica coñecer as crises do sistema e as solucións e modelos propostos para superalas. O curso estudará en detalle as consecuencias do modelo económico imposto trala crise de finais dos anos setenta, e as consecuencias sociais derivadas da aplicación de políticas económicas de oferta e axustes sociais: crecemento das desigualdades e crises de lexitimidade do sistema e os seus impactos no mercado de traballo. Especial atención merecerá o caso de Europa.				

Plan de continxencia	Plan de continxencia Metodoloxías docentes que se manteñen: A asignatura foi deseñada tanto para a modalidade presencial como para a modalidade online. Mantense as metodoloxías previstas online y das presenciais, a metodoloxía que se mantén é o traballo tutelado. Metodoloxías docentes que se modifican - As sesións maxistras non impartidas presencialmente se grabarán e subirán a Moodle. Todos os estudantes disporán delas. - No caso de non poder impartir a docencia presencial, as lecturas como tal seguen a ser avaliadas, pero cambiamos o sistema de exposición oral por un comentario escrito enviado a través de mail. - No caso de non poder impartir a docencia presencial, a exposición oral dos traballos cancelárase, así como a discusión das lecturas na aula. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Ferramenta Temporalización Se organizarán tutorías virtuais con todos os equipos de traballo para responder dúbidas a través da ferramenta TEAMS Continúa a comunicación a través de Moodle y correo electrónico para todas as dúbidas dos estudantes Cada vez que o requira un estudante Modificacións na avaliación Metodoloxía Peso na cualificación Traballo tutelado 80 Consistirá no deseño de unha medida de política activa de emprego dirixida a colectivos vulnerables no mercado de traballo. Traballo individual o en grupos de máximo 3 estudantes Entrega comentario lecturas (2 por alumno/a) e participación nos foros para alumnos previamente matriculados online 20 Terase en conta o grao de lectura e comprensión das lecturas recomendadas Observacións de avaliación: Aqueles estudantes que non aproben, o non se presentaran na primeira oportunidade, realizarán as mesmas tarefas para a segunda oportunidade. No caso de problemas de conexión, conectividade telemática ou de acceso ao ordenador o día de entrega das probas de avaliación, buscaranse alternativas con estos/as estudantes con posibilidade de realizar esta proba en distintos horarios ou en distinta modalidade. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Toda a bibliografía obrigatoria está dispoñible en formato electrónico.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	CE2 - Interpretar os feitos e as políticas sociais desde os distintos paradigmas teóricos vixentes na análise da exclusión.
A3	CE3 - Deseñar e desenvolver procesos de observación e documentación para o estudo das políticas e os sistemas de benestar social.
A4	CE4 - Recompilar e interpretar a información suficiente para chegar a diagnósticos fiables sobre os riscos de exclusión e os factores de vulnerabilidade social.
A5	CE5 - Interpretar as situacións e os procesos de marxinación social e económica de colectivos desde unha perspectiva histórica e macroestrutural.
A6	CE6 - Avaliar a capacidade e eficacia das medidas de intervención para corrixir ou previr situacións e procesos de exclusión social.
A7	CE7 - Identificar e valorar a posibilidade de intervención e prevención en procesos de conflitividade social.
A8	CE8 - Identificar procesos e factores de cohesión social, e deseñar medidas para a súa potenciación.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B4	CB4 - Identificar os dilemas éticos e a responsabilidade social tras os retos formulados na práctica profesional e investigadora.
B5	CB5 - Comunicar con claridade os coñecementos e problemas científicos sobre os que se traballa tanto a un público non experto como de especialistas.
B6	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que proporcionen unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e/ou a aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B7	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B8	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B11	CB11 - Participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas no ámbito da exclusión social, en contextos interdisciplinares e de transferencia de coñecementos.
B12	CB12 - Manter responsabilidade e compromiso co desenvolvemento profesional continuo de forma autónoma.
B13	CX1 - Comprender e integrar coñecementos complexos para traducilos en propostas de investigación e programas de intervención en contextos sociais problemáticos.
B15	CX3 - Deseñar, aplicar e avaliar proxectos de investigación en ciencias sociais relacionados cos procesos e as situacións de exclusión social.
B16	CX4 - Dirixir e coordinar equipos de investigación e profesionais de carácter multidisciplinar que traballen nos principais ámbitos da exclusión social.
B17	CX5 - Elaborar e defender informes, proxectos e memorias no campo das ciencias sociais.
B18	CX6 - Valorar a adecuación das distintas ferramentas teóricas, metodolóxicas e técnicas ás preguntas e os obxectivos específicos formulados sobre a realidade social e as políticas sociais.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B20	CX8 - Aplicar a perspectiva comparada na comprensión das problemáticas sociais e das respostas e solucións políticas.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 ? Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 -Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.
C7	CT7 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.

C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer o concepto de globalización e as súas dimensións	AM2 AM3 AM4 AM5 AM8	BM1 BM2 BM4 BM5 BM6 BM8 BM12 BM13 BM15 BM19 BM20 BM21	
Analizar os efectos da austeridade sobre os Estados do Benestar: a economía política e as respostas nacionais	AM2 AM3 AM5 AM8	BM11 BM17 BM18	CM1 CM2 CM3 CM5 CM6 CM7
Coñecer as consecuencias da globalización sobre o emprego, os salarios, e a desigualdade	AM2 AM3 AM4 AM5 AM8	BM1 BM2 BM4 BM5 BM6 BM16	CM1 CM2 CM3 CM5 CM6 CM7
Análise e propostas de políticas públicas para a redución das desigualdades	AM2 AM3 AM4 AM5 AM8	BM1 BM2 BM4 BM5 BM6 BM8 BM11 BM12 BM13 BM15 BM19 BM20 BM21	CM1 CM2 CM3 CM5 CM6 CM7
Coñecer o papel da cidade contemporánea nas novas realidades de austeridade e precariedade	AM5 AM6 AM7	BM3 BM7	CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas

A evolución do capitalismo global nos últimos 70 anos	- O pacto de posguerra: os anos de capitalismo organizado - Introducción á crise: o fin do keynesianismo - O neoliberalismo como modelo político-económico
Globalización e capitalismo desde a década dos 90	- A xestión da economía e os mercados - O incremento das desigualdades - As novas economías emergentes
As consecuencias do modelo sobre o emprego, os salarios e a desigualdade	- Análise dos mercados de traballo - Vellas realidades, novas desigualdades - A figura do traballador pobre
Os Estados de Benestar en crise: Qué desigualdade?	- O cambio nos modelos de provisión de benestar - Cara a novos deseños nas políticas públicas para a redución das desigualdades
A cidade como actor clave na era da globalización	- Unha ollada crítica á cidade contemporánea na era global - A expresión urbana da desigualdade - O conflito sobre o espazo: os novos fenómenos socioespaciais

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A2 A3 A4 A5 A6 B2 B3 B4 B7 B11 B12 B13 B15 B16 B17 B18 B19 B20 C2 C7	0	18	18
Presentación oral	C1 C5 C6 C7	8	12	20
Lecturas	A2 B1 B6 B8 B17 B18 B21	4	8	12
Sesión maxistral	A2 A4 A5 A7 A8 B5 B6 B15 B19 B20 B21 C3 C5 C8	45	45	90
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Realizarase un traballo tutelado que consistirá no deseño dunha política de redución da desigualdade en prol dalgún colectivo desfavorecido
Presentación oral	Os traballos finais serán expostos oralmente e discutidos na aula
Lecturas	O profesor poderá proporcionar unha selección de lecturas ao longo do curso para o seu posterior debate en clase ou de apoio aos aspectos teóricos desenvolvidos ao longo da materia
Sesión maxistral	O profesor irá introducindo os diferentes contidos da materia nas clases maxistras que serán participativas, incentivando ao alumnado ao debate. Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados Presentación oral	Levaranse a cabo tutorías personalizadas, no despacho do profesor ou a través de medios temáticos, para apoiar o desenvolvemento dos traballos tutelados, a presentación oral e as dúbidas sobre as lecturas. Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase ao inicio do curso un calendario específico de titorías compatible coa súa dedicación.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A2 A3 A4 A5 A6 B2 B3 B4 B7 B11 B12 B13 B15 B16 B17 B18 B19 B20 C2 C7	Consistirá no deseño dunha medida de corrección da desigualdade a prol dos colectivos vulnerábeis	85
Presentación oral	C1 C5 C6 C7	Os traballos finais serán expostos oralmente na aula	15

Observacións avaliación

A avaliación dos estudantes que cursan a modalidade online será a seguinte:

- Traballo tutelado: 100% da cualificación

Fontes de información

Bibliografía básica	ARMINGEON, K. y GUTHMANN, K. (2014). Democracy in Crisis? The Declining Support for National Democracy in European Countries, 2007-2011. <i>European Journal of Political Research</i> doi: 10.1111/1475-6765.12046 ARMINGEON, K. , KAI GUTHMANN, K Y WEISSTANNER, D. (2015). How the Euro divides the union: the effect of economic adjustment on support for democracy in Europe. <i>Socio-Economic Review</i>, 2016, Vol. 14, No. 1, 1-26 doi: 10.1093/ser/mwv028 BECKFIELD, J. (2006). European Integration and Income Inequality. <i>American Sociological Review</i>, Vol. 71:964-985. CABRERA, M. Y GONZÁLEZ, J.I. (2000). La disyuntiva no es pagar o sisar la deuda, es pagarla a un sobreprecio o a un precio justo. <i>Revista de economía institucional</i>, 3. DOBBELS, M. (2014). ??Runaway Train Never Going Back?? The Implications of the New Economic Governance for Democracy in the EU?. <i>Journal of Contemporary European Research</i>. 10 (2), pp. 203-220. FUMAGALLI, A. y LUCARELLI, S. (2015). Finance, Austerity and Commonfare. <i>Theory, Culture & Society</i>, Vol. 32(7-8) 51-65. GROOTA, S., MOHLMANNA, J.L , GARRETSENB, J.H. y. DE GROOTA, H.(2011). The crisis sensitivity of European countries and regions: stylized facts and spatial heterogeneity. <i>Cambridge Journal of Regions, Economy and Society</i> 2011, 4, 437-456. doi:10.1093/cjres/rsr024 GUILLÉN, A.M., GONZÁLEZ-BEGEGA, S. y LUQUE BALBONA. D. (2016): Austeridad y ajustes sociales en el Sur de Europa. La fragmentación del modelo de bienestar Mediterráneo. <i>Revista Española de Sociología (RES)</i> 2016, Vol. 25 (2), 261-272. HAZAKIS, K.J. (2015) The Political Economy of Economic Adjustment Programs in the Eurozone: A Detailed Policy Analysis <i>Politics & Policy</i>, Volume 43, No. 6: 822-854 KNIGHT, D.M.& STEWART, CH (2016) <i>Ethnographies of Austerity: Temporality, Crisis and Affect in Southern Europe</i>, <i>History and Anthropology</i>, 27:1, 1-18, DOI:10.1080/02757206.2015.1114480 MACARTNEY, H. (2014) The paradox of integration? European democracy and the debt crisis, <i>Cambridge Review of International Affairs</i>, 27:3, 401-423, DOI:10.1080/09557571.2013.819836 MARQUÉS PERALES, I. (2016). El capital en el siglo xxi. Thomas Piketty. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2014. RES n.º 25 (2) (2016) pp. 297-299. MERCILLE, J. y MURPHY, E. (2016). Conceptualising European Privatisation Processes after the Great Recession. <i>Antipode</i> Vol. 48 No. 3 2016, pp. 685-704 doi: 10.1111/anti.12212 PETERS, J. (2012) Neoliberal convergence in North America and Western Europe: Fiscal austerity, privatization, and public sector reform. <i>Review of International Political Economy</i>, 19:2, 208-235, DOI: 10.1080/09692290.2011.552783 PETROPOULOS, N.P. y TSNOBANOLOU, G.O. (2014) The debt crisis in the Eurozone. <i>Social Impacts</i>. Newcastle:Cambridge Scholars Publishing ROBBINS, G. y LAPSLEY, I (2014) The success story of the Eurozone crisis? Ireland's austerity measures. <i>Public Money & Management</i>, 34:2, 91-98, DOI:10.1080/09540962.2014.887515 RODRÍGUEZ CABRERO, G. (2016). La fragmentación del régimen de bienestar Mediterráneo. <i>Revista Española de Sociología (RES)</i>, Vol. 25 (2), 273-276. SALIDO CORTÉS, O. (2016). El impacto de género de la crisis en los países del Sur de Europa. <i>Revista Española de Sociología (RES)</i> 2016, Vol. 25 (2), 277-279. SANCHÍS, M. (2014).El fracaso de las élites. Lecciones y escarmientos de la gran crisis., Barcelona: Ed. Pasado & presente. STREECK, W.(2014): <i>Buying time: the delayed crisis of democratic capitalism</i>. London: Verso. TAYLOR-GOUBY, P., DEAN, H., MUNRO, M. y PARKER, G. (1999). Risk and the welfare state. <i>British Journal of Sociology</i> Vol. 50 No. 2 pp. 177-194. WALTER, S. (2016). Crisis Politics in Europe: Why Austerity Is Easier to Implement in Some Countries Than in Others. <i>Comparative Political Studies</i> , Vol. 49(7) 841-873 DOI: 10.1177/0010414015617967 WENDT, C. y THOMPSON, T. (2004) European Integration and Health Care. <i>Social Austerity Versus Structural Reform In European Health Systems: A Four-Country Comparison Of Health Reforms</i>. <i>International Journal of Health Services</i>, Volume 34, Number 3, Pages 415-433 WOOLFSON, Ch. y SOMMERS, J. (2016) Austerity and the Demise of Social Europe: The Baltic Model versus the European Social Model. <i>Globalizations</i>, 13:1, 78-93, DOI: 10.1080/14747731.2015.1052623
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións
Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías